

KLIMAATBEWUST

BUREN 2022

1. Inleiding

Het project Klimaatbewust Buren gaat over het informeren van inwoners, ondernemers en de organisatie over de klimaateffecten en over wat zij zelf kunnen doen om zich aan te passen aan het klimaat. In het uitvoeringsplan geven wij hier invulling aan. Buren kan alleen klimaatbestendig zijn en worden als wij samen met de inwoners, bedrijven en andere betrokkenen optrekken. Iedereen krijgt namelijk meer te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Groene tuinen en bedrijven- en schoolterreinen spelen daarnaast een belangrijke rol in het verminderen van mogelijke overlast.

Voor Klimaatbewust Buren maken wij gebruik van de compacte communicatiestrategie duurzaamheid. Hierin staan als doelen het informeren, stimuleren en faciliteren van onze ondernemers, organisaties en inwoners. Ten eerste is de informatievoorziening naar inwoners belangrijk, net als de transparantie over eigen werk. Ten tweede hebben wij als doel dat inwoners zich bewuster worden van klimaatverandering. Ten derde stimuleren wij dat inwoners zelf aan de slag gaan met duurzaamheid en ook weten hoe dat kan. Wij vinden het belangrijk om verschillende doelgroepen aan te spreken met Klimaatbewust Buren. Hier zullen wij daarom ook rekening mee houden bij de jaarlijkse campagnes. Participatie (algemeen) en jongerenparticipatie komen ook in dit plan terug.

De acties die hier worden besproken in Klimaatbewust Buren worden bekostigd vanuit het huidige budget duurzaamheid en lopen van 2023 tot en met 2027. Hieronder in het plan Klimaatbewust Buren bespreken wij de acties, daarna de kosten en dekking en ten slotte nog de jaarlijkse evaluatie.

Afbeelding 2. Krantenartikel over het NK tegelwippen in gemeente Buren

Groene Stad Challenge

In 2022 heeft de gemeente Buren zich aangesloten bij de Groene Stad Challenge. Met behulp van satellietbeelden en luchtfoto's worden gemeenten qua hoeveelheid en kwaliteit groen met elkaar te vergeleken. Ook krijg je als gemeente voor drie jaar lang inzicht in de locaties die nog groener zouden kunnen worden. Deze achtergrondinformatie delen wij met collega's om te bepalen waar er meer kans is voor groen in de verdere ontwikkeling naar klimaatbestendigheid, bijvoorbeeld voor een pilotproject groene daken of voor een project groene kernen. Ook zullen wij onderzoeken hoe wij deze informatie het best kunnen delen naar inwoners toe en hoe wij hiermee kunnen communiceren in nieuwe projecten. Tijdens de eerste meting heeft het dorp Zoelen in gemeente Buren trouwens de derde prijs gewonnen voor groenste dorp van Nederland!

Afbeelding 3. De award voor Groenste Dorp Zoelen plek 3, te bewonderen in het gemeentehuis

Nieuwsbrief duurzaamheid

In de tweemaandelijks digitale nieuwsbrief duurzaamheid delen we informatie over klimaatadaptatie. Zo blijven inwoners op de hoogte van de projecten die bezig zijn in de gemeente. Maar kunnen we hen ook wijzen op nieuwe subsidiemogelijkheden en webinars en informatie delen vanuit Steenbreek. Onderwerpen die afgelopen nieuwsbrieven de revue passeerden zijn 'Klimaatambassadeur worden bij Klimaat Actief Rivierenland', 'Droogtebestendige planten', 'Doe mee aan het NK tegelwippen' en aankondiging van de 'Lokale adaptatie strategie'. De nieuwsbrief wordt momenteel gelezen door 200 lezers. Wij streven ernaar om het aantal te verhogen naar 800 lezers door middel van promotie. Aanmelden voor de nieuwsbrief kan op www.buren.nl/nieuwsbriefduurzaamburen. Hier kunnen ook al uitgebrachte nieuwsbrieven worden teruggelezen. Voor de nieuwsbrief verwachten wij geen kosten voor klimaatadaptatie.

Website klimaatadaptatie

Op de website <https://www.buren.nl/duurzaamheid/klimaatadaptatie-2/> van de gemeente Buren maken wij inzichtelijk wat ons regionaal samenwerkingsverband doet en wat de gemeente doet aan klimaatadaptatie. Ook verwijzen wij naar specifieke pagina's opgezet voor projecten rondom klimaatadaptatie, zoals het NK tegelwippen, hoosbuien en het hitteplan. Verder benoemen wij nog bestaande subsidies en handige websites. Voor de website verwachten wij geen kosten voor klimaatadaptatie.

Bewust over wateroverlast

Als onderdeel van Klimaatbewust Buren zullen wij inwoners en ondernemers informeren over wat de gemeente gaat doen tegen wateroverlast. Om inwoners over de voortgang te informeren zetten we een aparte website op en delen wij de voortgang op sociale media. Voor de uitvoering van het Maatregelplan vergroten neerslagbestendigheid willen wij ook benadrukken dat het uitbreiden van waterbergingslocaties belangrijk is, zodat wateroverlast bij woningen minder wordt, doordat het water ergens anders kan worden opgevangen. Een specifieke doelgroep om dit naar te communiceren zijn grondeigenaren die mogelijk hun grond zouden willen verkopen. Daarnaast zijn er ook veel tuinen versteend in de gemeente Buren, in enkele dorpen wat meer dan in andere (zie LAS, 2022). Om inwoners handelingsperspectief te bieden onderzoeken wij of een kenniscafé wateroverlast kan worden georganiseerd. Daarnaast is het ook belangrijk om het riool zo min mogelijk te laten overstromen. Wanneer inwoners hun regenpijp afkoppelen én de gemeente zorgt voor een goede afwatering in de openbare ruimte, zal het regenwater de grond in stromen. Meerdere inwoners geven aan te willen afkoppelen, maar het is niet altijd duidelijk hoe dit moet.

Daarom willen wij een afkoppelcoach inzetten. De coach kan gratis advies bieden aan inwoners bij het afkoppelen van hun regenwater in hun specifieke situatie en kleine voorzieningen aanbrengen die al een groot verschil kunnen maken. Hiervoor is jaarlijks € 10.000 gereserveerd.

Uitvoering hitteplan

In 2022 is het lokale hitteplan van de gemeente Buren vastgesteld door het college van B&W. Dit is een uitwerking van het regionale speerpunt van de RAS over hitteplannen. Het voornaamste doel van het hitteplan is om inwoners te informeren over hitte. Omdat met name zelfstandig wonende ouderen een kwetsbare doelgroep zijn en zij soms niet actief zijn op sociale media, heeft de gemeente Buren flyers laten drukken en een handleiding geschreven voor medewerkers en maatschappelijke instellingen die op huisbezoek gaan bij deze ouderen. Het is mogelijk dat bij de jaarlijkse evaluatie nog behoefte is aan nieuwe communicatiemateriaal of advertenties in het gemeentenieuws. Hiervoor is jaarlijks € 100 gereserveerd.

Communicatiewerkgroep RAS

Vanuit de gemeente Buren zijn wij aangesloten bij de regionale werkgroep communicatie van de Regionale Adaptatie Strategie. De werkgroep heeft de pagina Klimaatactief Rivierenland opgezet om inwoners in de regio te informeren over projecten. Daarnaast heeft de werkgroep communicatiebureau de Lynx ingeschakeld om de regionale communicatiestrategie verder uit te werken in opdracht en acties uit te voeren. Zoals het uitlichten van klimaatambassadeurs, het maken en verspreiden van een pop-up tuin en het organiseren van klimaatcafés. De kosten voor de werkgroep communicatie worden gedekt vanuit de jaarlijkse bijdrage van gemeente Buren aan de RAS vanuit het structurele budget klimaatadaptatie.

Participatie

Verdere inwonersparticipatie nemen wij mee in het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie deel 2, waarbij bijvoorbeeld een pilot voor groene daken, geveltuintjes of een buurtinitiatief voor een boomspiegel kan worden georganiseerd. Om de participatie vorm te geven organiseren wij een forumbijeenkomst. Voor deze bijeenkomst worden de kernregisseurs, betrokken collega's, kernorganisaties en andere betrokken groepen uitgenodigd. Hiervoor wordt een startbijeenkomst en circa twee verdere bijeenkomsten georganiseerd, waarbij wij samen een plan maken voor de komende jaren. De uitkomsten hiervan nemen wij op in het Uitvoeringsplan Klimaatadaptatie deel 2. Jaarlijks wordt hier € 7.000 voor gereserveerd. In 2023 wordt dit deels ingezet om de forumbijeenkomsten te organiseren. De jaren daarna wordt het budget gebruikt voor de inwonersinitiatieven.

Jongerenparticipatie

De gemeenteraadsleden van Buren hebben aangegeven jongeren te zien als belangrijke doelgroep in het klimaatbestendig maken van onze gemeenten. In de Klimaatvisie van de gemeente Buren is ook vastgesteld dat de gemeente jongeren en basisscholen wil vragen om mee te denken, ideeën aan te brengen en actief mee te doen. Het team duurzaamheid werkt aan een overkoepelend plan om jongeren meer en beter te betrekken bij duurzaamheid in de gemeente. Jongeren zijn een speciale doelgroep, omdat zij vaak (nog) geen woningeigenaar zijn en daardoor ook niet op dezelfde manier betrokken kunnen worden bij de energie- en warmtetransitie als andere inwoners. Ook kunnen jongeren worden onderverdeeld in verschillende leeftijdsgroepen met andere behoeftes en interesses. Aan het uitvoeringsplan deel 2 koppelen wij het plan voor Jongerenparticipatie Duurzaamheid. Voor klimaatadaptatie onderzoeken we de mogelijkheden voor workshops groene schoolpleinen voor basisschoolkinderen en klimaatadaptatie lespakketten. Ook onderzoekt team duurzaamheid hoe de oudere doelgroepen beter bereikt kunnen worden en neemt dit mee in het plan. Hiervoor is jaarlijks € 5.000 gereserveerd.

Communicatie rondom project koelteplekken

Vanuit het programma JOGG 'Samen maken wij gezond gewoon' zijn wij integraal bezig met het realiseren van koelteplekken. Dit zijn plekken waar een watertappunt samen met een boom en bankje te vinden is. Het doel van het project is om bezoekers bewust te maken van hittestress en het belang van voldoende water drinken en gebruik maken van schaduwplekken in warme perioden. Bij hoge temperaturen bieden deze plekken verkoeling voor recreanten, sportende kinderen en inwoners. Het mogelijke effect is dat de vraag naar koelteplekken in de gemeente zal stijgen, waardoor uiteindelijk in iedere kern een koelteplek kan worden gecreëerd. Vanuit de provincie Gelderland wordt 50% cofinanciering geboden bij hitte projecten. Ons project zit momenteel in aanvraag. Het budget dat wij dan bijleggen om dit project te realiseren, komt deels vanuit klimaatadaptatie, maar ook uit andere domeinen zoals gezondheid en groen en indien mogelijk van ondernemers. Wij zullen inwoners, maar ook sportclubs en wandelclubs informeren wanneer deze koelteplekken gerealiseerd gaan worden, aangezien enkelen van hen hier ook naar hebben gevraagd. Vanuit JOGG zal de verdere communicatie rondom dit project worden geïnitieerd.

Communicatie rondom projecten en maatregelen Buren

In de komende jaren zullen wij nog meer projecten uitvoeren waarin klimaatadaptatie een rol speelt. Wij willen inwoners informeren over welke acties worden genomen om beter bestand te zijn tegen hitte, wateroverlast en droogte.

Overig en onvoorzien

Dit kan gaan over het aansluiten bij projecten die onze collega's uitvoeren, zoals mee gaan op de omgevingsbus of deelnemen aan de biodiversiteitsavond. Hierdoor is ook budget nodig met betrekking tot facilitaire zaken. Ook kan er worden bijgedragen aan kleinere acties, zoals de bloeipotloden als promotiemateriaal. Hiervoor is € 3.500 beschikbaar.

3. Planning en kosten

De acties in Klimaatbewust Buren worden bekostigd vanuit het structurele budget duurzaamheid. In het huidige budget is € 25.000 per jaar gealloceerd voor communicatie en participatie voor klimaatadaptatie. Daarnaast zetten wij jaarlijks € 5.000 over uit de pot onvoorzien van klimaatadaptatie (in totaal €10.000) naar Klimaatbewust Buren, zodat wij wat meer ruimte hebben om de onderdelen afkoppelcoach en jongerenparticipatie uit te werken. De € 5.000 voor participatie wordt onttrokken uit de huidige reserve duurzaamheid.

Planning	2023	2024	2025	2026	2027
Uitvoering hitteplan	€100	€ 100	€100	€100	€100
Lidmaatschap Steenbreek	€2.500	€2.500	€2.500	€2.500	€2.500
Steenbreek acties/campagnes/acties	€7.500	€7.500	€7.500	€7.500	€7.500
klimaatbewust over wateroverlast: wateroverlast café of afkoppelcoach	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Participatie	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000	€ 7.000
Jongerenparticipatie	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000	€ 5.000

Campagne- en promotiemateriaal	€1.400	€1.400	€1.400	€1.400	€1.400
Overig en onvoorzien	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500	€ 3.500
Totaal	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000	€ 30.000

4. Evaluatie

Wij doen een jaarlijkse evaluatie aan het einde van het jaar. Bij deze evaluatie zijn de medewerkers van communicatie, duurzaamheid en kernregisseurs betrokken. Hierbij wordt vastgelegd welke acties en communicatiemiddelen wel of niet aanslaan. Ook worden er van de acties en campagnes in draaiboeken vastgelegd, zodat acties makkelijker herhaald kunnen worden en terug te lezen zijn. De evaluatie wordt ook gedeeld met de Raadswerkgroep Klimaat.